

Center for National Vejledning / Nuna tamakkerlugu Ilitsersuisarfik, Postboks 4101,
Imaneq 24 2.sal, 3900 Nuuk. Tlf.nr.: 38 36 40. E-mail: nti@aqcut.gl

Ulloq/Den: 16.05.2017

J.nr.: 14-1267

Ilitsersuinermi Siunnersuisoqatigiit/Vejledningsrådet

Mødereferat fra mødet den 11. maj 2017:

Mødedeltagere: Hans Peder Kirkegaard, Thora Siegstad, Karsten Lyberth-Klausen.

Afbud: Sofie Svendsen, Lena Mathiesen Fly.

Deltagere fra Centret: Else Poulsen og Thora Ludvigsen under hele mødet. På grund af ændret mødetidspunkt dagen før mødet og usikkerhed omkring hvornår mødet kan afholdes, har det været nødvendigt at bede aftalte oplægsholderne fra Centret om ikke at holde oplæg for Rådet.

Ad. 1: Til pkt. 4 aftales det, at deltagelsen på Future Greenland den 9. og 10. maj 2017 skal evalueres. Dagsordenen godkendes derefter.

Ad. 2:

- a. Nærhedsprincip i forhold til forældreinddragelse: Rådet anser det stadig aktuelt at pointere vigtigheden af, at der er nært lokalt forankring, hvad forældreinddragelse angår på folkeskolen.
- b. Evt. samarbejde med Greenland Business i forhold til innovation: I efteråret 2016 har centerlederen sammen med flere fra Grønland deltaget i Nordisk konference om innovation/entreprenørskab i København efter opfordret fra Greenland Business. Der arbejdes især på at have fokus på folkeskolen og elevernes læring om innovation via læreruddannelsen.
- c. Opfølgning af status på folkeskolen og Naalakkersuisoq i forhold til særlige tiltag: Centret har henvendt sig til Departementet vedrørende emnet og følger sagen op i forbindelse med Rådets næstkommende møde.
- d. Gode tiltag fra folkeskolen: Der er rettet opmærksom på dette fra Centrets side. Ark 6 kan evt. ses på www.inerisaavik.gl under evaluering eller www.iserasuaat.gl (inerisaaviks hjemmeside er ved at blive flyttet over til iserasuaat. Inerisaavik hedder nu uddannelsesstyrelsen).

- e. Folkeskolen og forældreinddragelse, evt. diskussion mellem Palle Lennert og IMAK anses for at være spændende: Dette har Rådet stadig til gode, da Rådet til stadighed ønsker at have fokus på forældreråd.
- f. Rådets men også centerlederens deltagelse i Future Greenland: Der var ialt 4 tilmeldte, men i sidste øjeblik deltog kun 3 af Rådets medlemmer samt centerlederen.

Ad. 3:

- a. - I forhold til generelt vejledning oplyses det, at GUX-online ansøgninger er flyttet til Uddannelsesdepartementet (IKIIN).
  - En af vejlederne fra Centret og centerlederen har deltaget i faglig møde med vejledere fra De Grønlandske Huse i Danmark i januar 2017, hvor der også holdes oplæg udover de fælles faglige problemstillinger.
  - Der har været vejlederseminar i Qaasuitsup Kommune i uge 17 i Ilulissat for alle vejledere i kommunen med indholdsrig 3 dages program: Meget spændende og udbytterigt for alle deltagere. Ane Karina Poulsen og Else Poulsen fra Centret har deltaget aktivt som en del af arbejdsgruppen, der forberedte seminaret, men også som oplægsholdere, workshop-holdere, tovholdere samt referatskrivere. Centrets evaluering efter deltagelsen er at tilbyde kurser under Vejlederuddannelsen, som er følgende: samtaleteknik, robusthed, konflikthåndtering. Endvidere er det aftalt, at Qaanaaq skal prioriteres i efteråret for at støtte op omkring deres netværksarbejde. Der er muligheder for at trække på en studerende fra Qaanaaq, hvis der er behov for det – og her kan Centret evt. kontakte Rådets formand for at få navn og adresse på vedkommende. Centret har afsat 100.000,- kr. til arrangementet i Ilulissat, som skal søges af kommunen.
  - I efteråret afholder Kommune Kujalleq vejlederseminar i Narsaq. I den forbindelse har man ønsket, at Vejlederuddannelsen afholder kursus om kollegial supervision. Centret har afsat 50.000,- kr. til arrangementet.
  - Samarbejdet med NVL går rigtigt godt, og medarbejderen, der er ansvarlig for koordineringen, meddeler blandt andet, at der skal være miniseminar i uge 35 i Nuuk. Der henledes til det skriftlige oplæg fra vedkommende.
  - På grund af sygdom prioriteres Vejledergrunduddannelsen samt overbygning. Kurser, workshops m.v. underprioriteres indtil videre. Når Vejlederuddannelsen er fuldbemandet, skal følgende kursus udbydes fra Vejlederseminaret i Ilulissat: samtaleteknik, robusthed og konflikthåndtering.
  - Til Studenterrådgivningen er der ansat chefpsykolog pr. 1. april 2017. Samarbejdet med Majoriaq-centrene er opprioriteret, og machgruppe-medarbejderne tilbydes rådgivning, kurser, supervision m.v. Endvidere opbygges webrådgivningen, således at Rådgivningen kan nå flere

byer/bygder. Personalet har i april 2017 haft fælles kursus om alternativ til vold, hvor man har inviteret 2 psykologer fra Norge til at holde oplægget. For første gang i Rådgivningens historie er næsten alle stillinger blevet besat dog indtil den 1. juni 2017.

- Centret har fået en ny kontorleder pr. 15. februar 2017.
- Indtil videre har Centret fået en §33-spørgsmål i denne forårssamling hos Inatsisartut, og det vedrører etablering af call-center på NTI.

Ad. 4:

- Avalak er nu i finansloven. Der er en undersøgelse i gang om de studerende i Danmark. Der ønskes stadig bedre vejledning i Grønland inden de studerende sendes til Danmark. Campus Kujalleq har fået ny studievejleder, og uddannelsessøgende har blandt andet lavet rollespil om kommunikation mellem en studerende og vejleder, således at studerende kan være bedre rustet til at henvende sig til vejlederen. Ili-Ili har planer om at lave jobmesse i Grønland a la Danmark. Der er samarbejde mellem virksomheder samt Ilisimatusarfik for at etablere en bedre brobygning mellem "uddannelse og erhvervslivet" (se evt. www.csr.gl). Fremdriftreformen i Danmark presser de grønlandske studerende, når de i forvejen også skal bruge tid og ressourcer på tilpasningen.
- Der er travlhed i kommunerne med at implementere Majoriaq-centrene. Der er som eksempel etableret et rejsehold i Qaasuitsup Kommunea, som forhører sig om samarbejdet med de forskellige instanser, men også for at høre, hvordan det går i forhold til den nye lovgivning. Majoriaq-bygningen i Ummannaq har skimmelsvamp, og derfor arbejdes der på at få et nyt sted. I løbet af efteråret regner man med at have besøgt hele Qaasuitsup kommunea. Lignende arbejde er foregået i Kommune Kujalleq og Qeqqata kommunea. I slutningen af maj 2017 har centerlederne møde i Ilulissat. Sammenlægningen af Majoriaq og arbejdsmarked er som helhed gået godt i Grønland.
- Der er taget initiativ til brobygning mellem skole og virksomhed ved, at skolerne er i virksomheder – og virksomhederne er på skolerne (se evt.: www.csr.gl). De ikke boglig-egnede kommer til virksomheder under undervisningspligtalderen, idet undersøgelserne viser, at visualiseringen kan have god effekt, også for erhvervsuddannelsen. Handelsskolen i Nuuk ønsker gymnasie-afdeling (HHX/EUX). Reform for erhvervsuddannelserne er på vej, og tankerne er bl.a., at folkeskolen går op til 8. klasse med mulighed for at tage 9. og 10. klasse, hvor man derefter tager 2 år på erhvervs- eller gymnasieforberedende skoleophold, hvor man så har mulighed for at tage en erhvervsuddannelse eller GUX på 2 år med 1 års merit-mulighed. Af den vej vil de unge være mere modne.

- **Evaluering på deltagelse i Future Greenland:**
  - Naalakkersuisoq for fiskeri fortjener bedre tolkning fra grønlandsk til dansk, idet man i oversættelsen mistede meget af hans pointer.
  - Dårlige oversættelser fra grønlandsk til dansk har gjort, at mange gode pointer går tabt.
  - Oplægsholderne har mangelfuld Grønlands erfaring, da der er behov for lokal viden.
  - Helene Høys oplæg om "Hvordan styrker vi erhvervsskolerne og rekruttering til håndværksfagene?" er positivt og spændende.
  - Workshop om folkeskolen, hvor flere af Rådets deltagende medlemmer har deltaget synes har været enormt inspirerende.
  - Innovation/entreprenørskab i folkeskolen har endvidere været enormt givende og spændende at høre om.
  - Som helhed ses det, at erhvervslivet er engageret.
  - Rådet tager input med til deres respektive arbejdspladser, men vil medvirke til at prioritere 5 prioriteringer, som GE vil tage op efter konferencen, således at Rådet også er medvirkende til dialog på tværs.
  - Rådets medlemmer – der deltager i denne konference – vil anbefale det næste Vejledningsråd om at deltage i Future Greenland.

Ad. 5:

- a. **VGU-tillæg:** Det drejer sig om økonomisk tillæg til vejledere, der har taget vejledergrunduddannelsen. For ca. 2 år siden er listen over vejledere, der har taget vejledergrunduddannelsen gennem tidens løb lavet og sendt til Personalestyrelsen fra Centrets vejlederuddannelsesafdeling. **Konklusion:** Det skal derfor anbefales, at kommunerne evt. skriver til forhandlingspartnerne – og af den vej prøve at få tillæg igennem.
- b. **Forældrevejledning/hjælp:** Her tænkes på især de forældre, der har børn som studerende i Danmark, om hvordan man som forældre kan støtte ens barn. Det anses for vigtigt at have værktøj til forældrene, som evt. kan vises via Nuuk-TV. Ideer kan evt. indhentes fra folkeskolerne i Sydgrønland, hvor der f.eks. er samarbejde mellem folkeskolen og færeholderstederne (for at få børnene længst muligt hjemme, kan en af forældrene undervise deres børn, men hvor begge parter kommer på byskolen for at lade op). Der er face-time, telefon m.v., der også kan benyttes. Især skal der overvejes, hvad man skal gøre i forhold til de ikke-engagerede forældre (se evt. Palle Lennerts oplæg, NUIKI til Future Greenland). **Konklusion:** Det skal overfor Vejlederuddannelsen anbefales en workshop/dialog om forældrevejledning. Endvidere kan Vejledningsrådet tage emnet op igen til næste møde.
- c. **Opsøgende vejledning (status):** Der har været en del oplæg om emnet, senest sidste gang, da centerlederen fra Majoriaq i Nuuk holdt oplæg. Emnet var også

fremme til den sidste års Vejlederkonference. Resultatkontrakterne kan ses i www.majoriaq.gl, men også indberetning af tal samt mobilitetsmuligheder/umuligheder også kan ses der. **Konklusion:** Efter kort diskussion tages sagen op til efterretning.

Ad. 6: Hans Peder Kirkegaard holder kort oplæg om den anerkendte fransk sociolog og antropolog Pierre Bourdieu (1930-2002), men hvis arbejder har indeholdt metoder fra filosofi og litteraturteori til sociologi og antropologi. I hans sociologi siger han bl.a., at mennesker bliver konstrueret af samfundet, og idet samfundet ikke kan betragtes som en enhed, består den af en række mindre sociale rum (uddannelsessystemet, arbejdsmarkedet m.v.). Især snakker Bourdieu om symbolsk vold, hvor dem, der har mere kapital yder vold mod dem med mindre kapital. Ved at man investerer sin kapital opretholder man de sociale strukturer. Uddannelse er bl.a. et faktor, hvor man kan opnå økonomisk succes og magt – og for at være i uddannelsessystemet, skal man besidde den rette anerkendte kulturel kapital: Børn fra ressourcestærke familier ejer denne, da deres forældre har investeret tid/penge i at lære deres børn hvilke værdier, handlinger og færdigheder, der er anerkendte. Skolen sorterer så de ressource svage børn fra – og bidrager til at reproducere den eksisterende sociale orden, det vil sige den ulige magtforhold mellem dominerende og dominerede grupper. Groft sagt kan teorien opdeles i 3 grupperinger: de familiemæssige forhold, institutionelle forhold (ens muligheder for at kunne forlade sin sociale arv) samt diffusion (såsom den omgivende samfund, ingen uddannelse er lig med dårlig forudsætning for flytning). Det sidstnævnte har interessen her, idet børn ved at møde en rollemodel (faglært/færdiguddannet person) også kan inspirere dem til deres fremtidige uddannelse. **Diskussion:** CSR-projektet, hvor folkeskolen inviterer virksomheder og omvendt, hvor virksomheder inviterer folkeskolen, er en af metoderne til brobygning mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner – og her er det vigtigt at finde ildsjæle til arbejdet. De uformelle er de vigtigste. Ved inspiration kan der ske udligning. Ens selvbillede men også identifikation kan rykke. Det nationale netværk CSR Greenland nævnes som inspiration (se evt.: www.csr.gl). Reimer fra Aasiaat (Atuarfik Gammearfik) skal opfordres til at skrive et oplæg om deres arbejde med CSR-projektet i IMAK-fagbladet.

Ad. 7: Opsamling:

- Oplæg fra Palle Lennert og IMAK omkring inddragelse af forældre ønskes til næste møde.
- Centret undersøger, hvor meget forældreinddragelse er med i Vejledergrunduddannelsen – og giver Vejledningsråd tilbagemelding derefter.
- Oplæg fra IKIIN's bestyrelsesmedlem (Kaj Heilmann) i De Grønlandske Huse i Danmark skal høres, om vedkommende evt. kan holde oplæg om

følgende problemstillingen, at selv om de grønlandske studerende i Danmark er steget fra 500 til 700 er der reelt ikke afsat flere økonomiske midler.

- Når Centrets vejledere skal til Qaanaaq, ønsker Vejledningsrådet, at Majoriaq-centerlederen i Qaasuitsup Kommunea kontaktes, således at der kan ske koordination, men også samarbejde. Endvidere er det muligt at kontakte Vejledningsrådets formand for at få et navn på en studerende fra Qaanaaq, der evt. kan være rollemodel for unge i Qaanaaq.
- Til Vejlederkonferencen 2018 ønskes der oplæg om ”alternativ til vold”.
- Når der kommer 5 prioriteringer fra Future Greenland, skal de følges op i Rådet (diskussion og handling).
- Arbejdsmarkedsuddannelsens studieordning sendes til Centerlederen på Center for National Vejledning, som sender det videre til Vejledningsrådets medlemmer.

Ad. 8: Det aftales, at i begyndelsen af august 2017 skal Centerlederen på Center for National Vejledning forhøre sig i Rådet, hvornår der ønskes næste møde.

Ad. 9: Ingen.

Bilag fremsendt eller udleveret til/under/efterfølgende mødet:

- Mødereferat fra den 18. & 19. oktober 2017.
- Opfølgning på referatet fra sidste møde (dansk).
- Orientering fra Vejledningscentret (dansk).
- Oplæg fra Kiståra M. Vahl (blandet dansk & grønlandsk).
- Uddannelsesguiden: Opsøgende vejledning fra www.ug.dk

Ulloq/Den: 06.06.2017

J.nr.: 14-1267

Ilitsersuinermi Siunnersuisoqatigiit/Vejledningsrådet

2017-imi maajip ulluisa aqqarnanni ataatsimiinnerannit imaqarniliaq:

Peqataasut: Hans Peder Kirkegaard, Thora Siegstad, Karsten Lyberth-Klausen.

Peqataasinnaanatik nalunaartut: Sofie Svendsen, Lena Mathiesen Fly.

Nuna tamakkerlugu Ilitsersuisarfimmiit peqataasut: Else Poulsen Thora Ludvigsen-ilu ataatsmiinneq tamakkerlugu peqataapput. Ullumik ataatsimik sioqqutsilluni piffissap ataatsimiiffiusussap allangortinneqarnera qaqugulu ataatsimiittoqarnissaata nalornissutaanera pissutigalugit Nuna tamakkerlugu Ilitsersuisarfimmiit saqqummiussassat Siunnersuisoqatigiinnut saqqummiunneqanginnissaannik noqqaanissaq pisariaqarsimavoq.

Imm. 1-imut tunngatillugu: Imm. sisamaannut tunngatillugu 2017-imi maajip ulluisa qulaaluaanni qulingannilu Future Greenland-imi peqataanerup naliliivigineqarnissaa isumaqatigiissutaavoq. Tamatuma kingorna oqaluuserisassat akuersissutaapput.

Imm 2-mut tunngatillugu:

- a. Angajoqqaanik peqataatitsinermut tunngatillugu pineqartut tikivillugit aalajangiisarnissamik tunngaveqarneq: meeqqat atuarfianni angajoqqaat peqataatinneqarnissaannut tunngatillugu najukkami toqqammaveqarnissap pingaaruteqassusaata erseqqissarnissaa Siunnersuisoqatigiit sulii pisarialittut isigaat.
- b. Nutaaliornermut tunngatillugu Greenland Business-imik suleqateqarsinnaanermut tunngasoq: 2016-imi ukiakkut Greenland Business-imit kajumissaarneqarnikkut Nuna tamakkerlugu Ilitsersuisarfimmi pisortaq Kalaallit Nunaanneersut allat arlallit peqatigalugit Nunani Avannarlerni nutaaliorneq/aallarnisaaneq pillugit ataatsimeersuarnermi Københavnimi ingerlanneqartumi peqataapput. Meeqqat atuarfiata qitiutinnissaa atuartullu

ilinniartitsisunngorniarneq aqutigalugu nutaaliornissaq pillugu ilikkagaqarnissaat pingaartillugit suliniutaapput.

- c. Meeqqat atuarfianni immikkut ittumik iliuuseqarnermut Naalakkersuisumullu tunngatillugu killiffimmik naliliinermik malitseqartitsineq: sammisaq pillugu Siunnersuisarfik Naalakkersuisoqarfimmut saaffiginnissuteqarpoq Siunnersuisoqatigiillu tulliani ataatsimiinnissaanni suliaq malitseqartinniarneqarpoq.
- d. Meeqqat atuarfianni suliniutit pitsaasut: Siunnersuisarfimmiit tamanna maluginiaqquneqarpoq. Ark 6 nittatakkami www.inerisaavik.gl naliliinermi takuneqarsinnaassaaq imal. www.iserasuaat.gl (inerisaaviup nittartagaa iserasuaammut nutserniarneqalerpoq. Inerisaavik Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfimmik maanna taaguuteqalerpoq).
- e. Meeqqat atuarfiat angajoqqaanillu peqataatitsineq, Palle Lennert-ip IMAK-illu oqallissinnaanissaat pissanganaatilittut isigineqarpoq: Siunnersuisoqatigiit angajoqqaatut siunnersuisoqatigiit ukkanneqarnissaat kissaatigittuinnarmassuk Siunnersuisoqatigiit taanna suli pissamaatigaat
- f. Siunnersuisoqatigiit aammali Siunnersuisarfiup pisortaata Future Greenland-imi 2017-imi maajip ulluisa qulaaluaanni qulingannilu pisumi peqataanerat: Katillugit sisamat peqataaniarlutik nalunaarput piffissarli kingullerpaaq Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat pingasuinnaat Siunnersuisarfiullu pisortaa peqataapput.

Imm 3-mut tunngatillugu:

- a. – Nalinginnaasumik aqutissiuinermut tunngatillugu, GUX-imut qarasaasiakkut qinnuteqaatit Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfimmut (IKIIN) nuunneqarsimanerat ilisimatitsissutaavoq.
  - NTI-mi aqutissiuusut ilaat pisortarlu 2017-imi januaari qaammat Danmarkimi Kalaallit Illuini aqutissiuusut peqatigalugit ilinniakkat tunngavigalugit ataatsimiinnermi, ilinniakkatigut ajornartorsiutit ataatsimoorussat saniatigut saqqummiussiviusumi, peqataasoqarpoq.
  - Sap.ak. 17-imi Qaasuitsup Kommuniiani Ilulissani ingerlanneqartumik kommunimi aqutissiuusunut tamanut ulluni pingasuni isumasioqatigiinneq imartooq: peqataasunut pissanganaqalunilu pissarsiaqaataaqaq. NTI-miit Ane Karina Poulsen Else Poulsen-ilu suleqatigiinni isumasioqatigiinnissamik piareersaasuni aammattaarli saqqummiussisutut suleqatigiissuteqartitsisutut (workshop), ataqatigiissaarisutut kiisalu imaqarniliortutut peqataapput. Peqataareernermi Siunnersuisarfiup naliliinera naapertorlugu aqutissiuusisutut ilinniartitaanerup ataani pikkorissaanernik makkunanga neqerooruteqartoqassaaq: oqaloqatigeeriaaseq, inuttut qajannaassuseq, aaqqiagiinngissutsinut iliuuseqarfiginneq. Tamatuma saniatigut attaveqatigiit suliniuteqarnerat

- tapersorsorniarlugu Qaanaap ukiamut salliunneqarnissaa isumaqatigiissutaavoq. Pisariaqarpat ilinniartumik Qaanaameersumik ikiorteqarsinnaaneq periarfissaavoq –taassumallu aqqa sumiiffialu pissarsiariniarlugit NTI Siunnersuisoqatigiit siulittaasuat attavigisinnaavaa. NTI Ilulissani aqqissuussinermut kommunimiillu qinnuteqarfigineqartussamut 100.000 koruuninik aningaasaliivoq.
- Ukiaru Kommuni Kujalleq Narsami aqutissiuisunik isumasioqatigiissitsissaaq. Tamatumunnga atatillugu aqutissiuisutut ilinniartitaanerup suleqatinik ikorfartuinnermut pikkorissartitsinissaa kissaatigineqarsimavoq. NTI aqqissuussinermut tamatumunnga 50.000 koruuninik immikkoortitsivoq.
  - Nunani Avannarlerni inersimasunik atuartitsinermi piginnaasat misilittakkallu (NVL) tunngavigalugit suleqateqarneq ingerlalluarpoq ataqtigiisaarinnermullu akisussaasup Nuummi sap.ak. 35-imi sivikitsumik isumasioqatigiissitsisoqarnissaa ilaatigut nalunaarutigaa. Taassuma allakkatigut saqqummiussaa innersuussutaavoq.
  - Napparsimasoqarnera pissutigalugu aqutissiuisutut tunngaviusumik ilinniartitaaneq ingerlariaqqiffillu salliunneqarput. Pikkorissaanerit, workshop-it assigisaallu kingulliukkallarnerarput. Aqutissiuisutut ilinniartitaaneq ulikkaarpat pikkorissaanerit makku Ilulissani ilitersuisut isumasioqatigiinnerannit neqeroorutaassapput: oqaloqatigeeriaaseq, inuttut qajannaassuseq aqqiagiinngissutinullu iliuuseqarfiginnineq.
  - Ilinniartunik siunnersuisarfik 2017-imi apriliip aallaqqaataaniit tarnip pissusaanik immikkut ilisimasalittut pisortartaartinneqarpoq. Majorianik suleqateqarneq pingaarnersiulluni tullerriaarinnermi sallinggortinneqarpoq naleqquttumullu inissiinissamik suliallit siunnersorneqarnermik, pikkorissaanernik, ikorfartuinnermik assigisaannillu neqeroorfigineqarput. Tamatuma saniatigut Siunnersuisarfimmit illoqarfiit/nunaqarfiit amerlanerit angumerineqarsinnaanngorlugit qarasaasiakkut siunnersuineq annertusarneqarpoq. 2017-imi aprili qaammat Norgimiit tarnip pissusaanik immikkut ilisimasallit marluk qaaqqusat saqqummiussisoralugit, sulisut ataatsimoorlutik nakuusernermut taartaasinnaasoq pillugu pikkorissarneqarput. Siunnersuisarnerup oqaluttuarisaanerani siullerpaamik atorfiit tamangajammik 2017-imilu juunip aallaqqaataata tungaanut inuttalerneqarsimalerput.
  - NTI 2017-imi februaarip ulluisa 15-anni allaffimmi aqutsisortaarpoq.
  - Maannamuugallartoq NTI Inatsisartut upernaakkut ataatsimiinneranni § 37 –imut tunngatillugu NTI-mi call-centerimik (oqarasuaatikkut sianerfissamik) pilersitsinissamut atatillugu apeqqummik ataatsimik tigusaqarpoq.

Imm 4-mut tunngatillugu:

- Avalak maanna Aningaasaqarnermut Inatsimmiilerpoq. Danmarkimi ilinniartut pillugit paasiniaaneq aallartinneqarpoq. Ilinniartut Danmarkiliartinnagit Kalaallit Nunaanni sulii pitsaanerusumik aqutissiuisarnissaq kissaataavoq. Campus Kujalleq nutaamik ilinniagaq pillugu siunnersortitaarpoq, ilinniartullu aqutissiuisumut saaffiginninnissamut piukkunnarsarluarumallutik ilaatigut piviusuusaartitsillutik ilinniartut ilinniartunillu aqutissiuisut akornanni attaveqatigiinneq pillugu sammisaqarsimapput. Ili-Ili Danmarkimisuut suliffissanik paasissutissiiniarluni saqqummersitsivilionnissamik pilersaaruteqarpoq. "Ilinniartitaanerup suliffeqarnerullu" akornanni pitsaanerusumik atassusiiniarluni suliffeqarfiit Ilisimatusarfiullu akornanni suleqatigiittoqarpoq (www.csr.gl alakarsinnaavat). Danmarkimi ilinniartitaanerit sivilissutissimikkut sukateriffiqineqarnerisa kalaallit ilinniartut naleqqussarnissamut piffissamik nukinnillu aamma atuisussat ilungersortippai.
- Kommuni Majorianik atuutilersitsineq ulapaarfiuvoq. Assersuutigalugu Qaasuitsup Kommuni angalaqatigiinnik- pisortaarfinnik assigiinngitsunik suleqateqarneq pillugu apersuisussanik- aammattaarli inatsimmut nutaamut tunngatillugu qanoq ingerlasoqarneranik paasiniaasussanik pilersitsisoqarpoq. Uummannami Majoriaq oqoqalersimammatt nutaamik ujaasisoqarpoq. Ukiap ingerlanerani Qaasuitsup kommuniata tamakkerluni angalaqqineqarsimanissaa naatsorsuutigineqarpoq. Taamatut suliniuteqarneq Kommuni Kujallermi Qeqqatalu kommuni angalaqqineqareerpoq. 2017-imi maajip naalernerani pisortat Ilulissani ataatsimiitussaapput. Kalaallit Nunaanni Majoriap suliffeqarfiillu ataatsimoortilernerat ataatsimut isigalugu ajunngitsumik inerineqarpoq.
- Atuarfiit suliffeqarfimmiinnerisigut suliffeqarfiillu atuarfimmiinnerisigut atuarfiup suliffeqarfiillu ataqatigiissinissaat suliniutigineqarpoq (www.csr.gl alakarsinnaavat). Takussutissiinerup inuussutissarsiutitigut ilinniartitaanermuttaaq pitsaasumik sunniuteqarsinnaanera misissuinerit takutimassuk, atuagarsornissamut piukkunnangitsut pinngitsoorani atuarinneqarnissami suliffeqarfinnukartarput. Nuummi Niuernermik Ilinniarfiup ilinniarnertuunngorniarnermi immikkoortortaqaqalernissaq (HHX/EUX) kissaatigaa. Inuussutissarsiutinut ilinniartitaanernik nutarterisoqangajalerpoq tamatumani ilaatigut meeqqat atuarfianni 8. klasse tikillugu atuarneq 9. klassimut 10. klassimullu ingerlariaqqiffisalilik tamatumani kingorna inuussutissarsummut imal. ilinniarnertuunngorniarnissamut ukiuni marlunni piareersarluni atuarneqarpoq,

ukiut marluk ingerlaneranni ukioq ataaseq sivikillisaanneqarsinnaanikkut inuussutissarsiummut iliniartitaanissamut imal. GUX-imut periarfissiinissaq eqqarsaataapput. Aqqut taanna atorunikku inuusuttut inerinnerunissaat takorloorneqarpoq.

- **Future Greenland-imi peqataanerup naliliivigineqarnera:**

- Nutserussinermit atatillugu oqaasii pingaarutillit annertuut annaaneqarput. Aalisarnermut Naalakkersuisoq kalaallisuumiit qallunaatut pitsaanerusumik nutserunneqartariaqarsimanera maluginiarneqarpoq.
- Kalaallisuumiit qallunaatut nutserinerlunnikkut oqaatsit pingaarutillit pitsaasut amerlasuut annaaneqarput.
- Najukkani pissutsinik ilisimasaqarnissaq pisariaqarmat saqqummiisut Kalaallit Nunaannut tunngatillugu missilittagaat amigarput.
- ”Qanoq ililluta inuussutissarsiormut ilinniarfiit assassorlunilu sulinermit ilinniakkanut ilinniartussarsiorneq nukittorsassavagut?” qulequtsiullugu Helene Høy-ip saqqummiussaa pitsaasuvoq pissanganarlunilu.
- Meeqqat atuarfiat pillugu workshop-i arlalinnit peqataaffigineqartoq assut isumassarsinartutut Siunnersuisartuni ilaasortat isumaqarfigaat.
- Meeqqat atuarfianni nutaaliornerup/aallarnisaanerup tusagaqarfiginera assut pissarsinarlunilu pissanganarsimavortaaq.
- Ataatsimut isigalugu inuussutissarsiortut pimoorussipput.
- Siunnersuisoqatigiit immikkut tamarmik suliffimminnut isumassarsianik nassassapput, pingaarnersiullunilu tulleriiarinermit ataatsimeersuarnerup kingorna GE-mit qaqinneqartussanik tallimanik toqqaanissamut peqataassallutik, taamaliornikkut Siunnersuisoqatigiit akimuilluni oqaloqatigiinnissamut peqataassapputtaaq.
- Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat – ataatsimeersuarnemi tamatumani peqataasut–Siunnersuisoqatigiit tulliuttut Future Greenland-imi peqataanissaat innersuussutiginiarpaat.

Imm 5-mut tunngatillugu:

- a. **Aqqutissiuinermit tunngaviusumik ilinniarsimanermit tapiissut:** Tassani pineqarpoq aqqutissiuusunut aqqutissiuisutut tunngaviusumik ilinniarsimanermit akissarsianut tapiissut. Ukiut marluk missiliorlugit matuma siorna aqqutissiuisut tunngaviusumik ilinniarsimasut nalunaarsorneqarput, nalunaarsukkallu taakku Nuna tamakkerlugu Ilitsersuisarfimmi ilinniartitsinermit immikkoortortaqarfimmiit Sulisoqarnermut Aqutsiusoqarfimmut nassiunneqarlutik. **Inerniliineq:** Tamaamat kommunit isumaqatigiinniartussanut allagaqarsinnaanerit – taannalu aqqutigalugu tapisiaqalersitsisinnaanerup anguniarnissaa innersuussutigineqassaaq.

- b. **Angajoqqaanik ilitsersuineq/ikiorsiineq:** matumani angajoqqaat Danmarkimi ilinniartut angajoqqaatut meeqqaminnik tapersersuisinnaaner at pingaarnertut eqqarsaatigineqarpoq. Nuuk TV-kkut takutinneqarsinnaasunik angajoqqaat sakkussinnissaat pingaartutut isigineqarpoq. Kujataani meeqqat atuarfiinnit ass. meeqqat atuarfiata savaateqarfiillu suleqatigiinnerat (meeqqat sapinngisaq tamaat sivisunerpaamik angerlarsimasinnaaqqullugit angajoqqaat arlaasa meeqqaminnik ilinniartitsisinnaaner at taakkuli tamarmik immersoriartorlutik illoqarfimmi atuarfimmukartarnerat) isumassarsiorfiusinnaavoq. Qarasaasiakkut attaveqqaat isiginnaarutitalik(face-time), oqarasuaat assigisaallu ator neqarsinnaapputtaaq. Pingaartumik angajoqqaanut pimoorussinngitsunut qanoq iliuuseqarnissaq eqqarsaatersuutigineqassaaq (Palle Lennertip NUIKI, Future Greenland-imut saqqummiussaa takusinnaavat). **Inerniliineq:** angajoqqaanik aqutissiineq pillugu workshop-ertitsinissaq/oqaloqatigiinnissaq aqutissiuisutut ilinniartitaanermut innersuussutaassaaq. Tamatuma saniatigut Siunnersuisoqatigiit tulliani ataatsimiinnerminni sammisaq taanna qaqqissinnaavaat.
- c. **Saaffiginnilluni aqutissiuisarneq (killiffik):** Sammisaq taanna pillugu – kingullermik- siuliani Nuummi Majoriami pisortap saqqummiussinerani saqqummiussat arlaqangaatsiarput. Sammisaq taanna aamma siorna aqutissiuisut ataatsimeersuarneranni oqaluserineqarpoq/sammineqarpoq. Inerniliussatut isumaqatigiissutit aammali kisitsisit nalunaarutigisat allamullu nuussinnaanermut periarfissat/ periarfissaanngitsullu nittartakkami www.majoriaq.gl takuneqarsinnaapput,. **Inerniliineq:** sivikitsumik oqallisereerner mi suliaq tusaatissatut tiguneqarpoq.

Imm 6-mut tunngatillugu:

Hans Peder Kirkegaard franskeq nersugaq Pierre Bourdieu (1930-2002), inuiaqatigiinnut tunngasunik ilisimatoq inuillu inuiaqatigiillu pissusaannik immikkut ilisimasalik suliaali eqqarsaqqissaarnermit atuakkialeriner miillu (atuakkanik atuakkianillu misissueqqissaarnermi periutsinik aqqissuussamik misissuineq) inooqatigiittut inuunerup ingerlanneqartarneranik, ilinniarnermut inuullu inuiaqatigiinni pissusaanik misissuiner mut periutsinik imaqartut pillugit naatsumik saqqummiussa qarpoq. Inuiaqatigiittut inuunerup ingerlanneqartarneranik isummamini inuit inuiaqatigiinnit aqqissuussaasartut inuiaqatigiillu ataatsimoortutut isigineqarsinnaanngimmata inuttut inooqataanermi inissisimaffinnik annikitsukkuutaanik immikkoortortaartoq (ilinniartitaanerit, suliffeqarfiit assigisaallu) ilaatigut oqaatigaa. Bourdieu-p ersiutaannarmik nakuuserneq, aningaasaateqarnerit aningaasaatikinnernut nakuusernerat pingaarnertut eqqartorpaa. Aningaasaliissuteqarnikkut inuttut inooqataanermi aqqissuusaanerit attanneqartarput. Ilinniartitaaneq ilaatigut aningaasaqarnikkut iluatitsinissamut

pissaaneqarnissamullu aqquaaavoq – ilinniartitaanermiinniaraanni oqaatsitigut ilinniagaqassutsikkullu akuerisaasumik eqqortumik pigisaqartariaqarpoq: Meeqqat nukissalinnik angajoqqaallit angajoqqaat naleqartitat suut, iliuutsit suut piginnaasallu suut akuerisaaneriniq meeqqaminnut aqutissiuinissamut piffissamik tunniussisimanerat/aningaasaliisimanerat pissutaalluni, taakku taanna pigaat. Atuarfiup nukissaasuasut immikkoortittarpai– inuiaqatigiinnik inooqatigeeriaatsinillu attassisup aalajaatsumillu inuuneqarnissamut tunngavissiisup- tassalu salliuniartup kiisalu ataatsimoorlutik salliuniartut akornanni pissaaneqassutsikkut naligiinngitsumik ingerlatitseqqiinnermut peqataalluni. Ataatsimut oqaatigalugu nassuiaat pingasunik immikkoortortalerneqarsinnaavoq: ilaqutariissutsimut tunngasut, pisortat suliffeqarfiutaannut tunngasut (inuttut atukkanik kingornutanik qimatsinissamut assigiinnik periarfissaqarneq) kiisalu siammarneq (soorlu inuiaqatigiit avatangiisit, ilinniagaqannginneq tassaapput allamut nuussinnaanermut periarfissalunneq).

Kingulleq matumani soqutiginaateqarpoq meeqqammi maligassiuisumik (ilinniagaqarsimasumik) naapitsinerat siunissami ilinniagaqarnissamut aamma isumassarsisitsinnaavoq. **Erseqqissaaneq:** Inuiaqatigiinni akisussaaqataanermik qulequtserlugu suliniut (CSR) meeqqat atuarfiisa suliffeqarfinnik qaaqqusinerat paarlattuanillu suliffeqarfiit meeqqat atuarfiinik qaaqqusinerat, suliffeqarfiit ilinniarfiillu akornanni attaviliinissamut periusissat ilagaat– matumanilu suliamik ingerlatsisussanik annertuumik kajumissusilinnik nassaarnissaq pingaaruteqarpoq. Piumasaqaataanngitsut pingaarnerpaapput. Isumassarsisinneqarnermi naligiilersitsisoqarsinnaavoq. Imminut isigineq aammali kinaassusersineq nikissinnaapput. Nuna tamakkerlugu attaveqatigiiffik CSR Greenland isumassarsiorfissatut eqqaaneqarpoq (www.csr.gl alakkarsinnaavat). Reimer Aasianneersoq (Atuarfik Gammeqarfik) CSR-imi sulinertik pillugu IMAK-ip atuagassiaani saqqummiusseqqullugu kajumissaarneqassaaq.

Imm 7-mut tunngatillugu:

- Tulliani ataatsimiinnermi Palle Lennert-ip IMAK-illu angajoqqaanik peqataatitsineq pillugu saqqummiussinissaat kissaataavoq.
- Angajoqqaanik peqataatitsinerup aqutissiuusutut ilinniartitaanermi qanoq annertutigisumik ilaatinneqarnera Nuna tamakkerlugu Ilitsersuisarfiup misissussavaa– Siunnersuisoqatigiillu tamatuminnga ilisimatissallugit.
- IKIIN'-ip Danmarkimi Kalaallit Illuini siulersuisuini ilaasortaq (Kaj Heilmann) kalaallit Danmarkimi ilinniartut 500-niit 700-nut amerlisimagaluit aningaasat amerlisimannnginnerannut tunngatillugu ajornartorsiut pillugu saqqummiussisinnaaneraniq tusarniaavigineqassaaq.
- Nuna tamakkerlugu Ilitsersuisarfimmi aqutissiuusut Qaanaalialerpata ataqatigiissaarisooqarsinnaanissaa aammattaarli suleqatigiittoqarnissaa

anguniarlugit Ilitsersuinermit Siunnersuisoqatigiit Qaasuitsup Kommuniar Majoriami pisortap attavigineqarnissaa kissaatigaat. Ilinniartup Qaanaameersup Qaanaami inuusuttunut maligassiusinnaasup aqqa pissarsiariniarlugu Ilitsersuinermit Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata attavigineqarnissaa periarfissaavortaaq.

- Aqqutissiuisut 2018-imi ataatsimeersuarnissaanni ”nakuusernermut taarsiullugu qinigassaq” pillugu saqqummiussisoqarnissaa kissaataavoq
- Future Greenland-imiit pingaarnersiorlugit tullerriaakkat tallimat takkuppata Siunnersuisoqatigiinnit malitseqartinneqassapput (oqallisiginninneq iliuseqarfiginninnerlu).
- Inuussutissarsiuutinut ilinniartitaanerup aqqissuussaana ingerlanissaalu pillugit maleruagassat Nuna tamakkerlugu Ilitsersuisarfiup pisortaanut nassiunneqassapput tamatumalu kingorna Ilitsersuinermit Siunnersuisoqatigiinnut ingerlateqqinneqassallutik.

Imm 8-mut tunngatillugu:

2017-imi aggustip aallartisimalernerani Nuna tamakkerlugu Ilitsersuisarfiup pisortaata tulliani ataatsimiinnissap qagugu pinissaa Siunnersuisoqatigiinnut paasiniassagaa isumaqatigiissutaavoq.

Imm 9-mut tunngatillugu:

Soqanngilaq.

Ilannussat - ataatsimiinnissaq sioqqullugu/ataatsimiinnermit tunniunneqartut tamatumaluunniit kingorna nassiunneqartut:

- 2017-imi oktobarip ulluisa 18-anni 19-annilu ataatsimiinnermit imaqarniliaq.
- Siuliani ataatsimiinnermit imaqarniliamik malitseqartitsineq (qallunaatut).
- Ilitsersuisarfiimmit paasissutissiineq (qallunaatut).
- Kistâra M. Vahl-ip saqqummiussaa (qallunaatut kalaallisullu- akuleriissillugit).
- Ilinniartitaanermit ilitsersuut: www.ug.dk-mit saaffiginnilluni aqqutissiuisarneq.